

Nina Ivančić se je rodila leta 1953 v Zagrebu. Leta 1977 je pod mentorstvom profesorja Šimeta Perića diplomirala iz slikarstva na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu. Leta 1979 se je izpopolnjevala v mojstrski delavnici profesorjev Ljuba Ivančića in Nikole Reiserja. Leta 1987 se je kot prejemnica Fulbrightove štipendije za slikarstvo udeležila podiplomskega programa na Univerzi Columbia v New Yorku, kjer je med letoma 1986 in 1993 tudi živela in delala. Od leta 1999 poučuje na Umetniški akademiji v Splitu. Od konca osemdesetih let prejšnjega stoletja redno razstavlja v okviru samostojnih in skupinskih razstav na Hrvaškem in v tujini. Njeno umetniško delo je predmet številnih strokovnih in kritičkih obravnav, je tudi prejemnica številnih nagrad. Njena dela najdemo v zasebnih in javnih zbirkah na Hrvaškem in v tujini.

Mihael Klanjčić se je rodil leta 1994 v Zagrebu. Leta 2019 je pod mentorstvom profesorja Damirja Sokića diplomiral iz slikarstva na oddelku za likovno pedagogiko Akademije likovnih umetnosti v Zagrebu. Do sedaj je pripravil sedem samostojnih razstav ter sodeloval na številnih skupinskih razstavah, med drugim na 57. Zagrebškem salonu (Hrvaško društvo likovnih umetnikov), 35. Salonu mladih v Zagrebu (HDLU), 16. Erste Fragmentih (Lauba), na skupinskih razstavah V poletnem kodu (Galerija Kranjčar) in Umetnost je dvom (LEXART Skladišče), 14. Erste Fragmentih (Galerija Kranjčar). Živi in dela v Zagrebu.

Damir Sokić se je rodil leta 1952 v Novi Gradiški. Leta 1977 je na Akademiji likovnih umetnosti diplomiral iz slikarstva. Med letoma 1977 in 1979 se je izpopolnjeval v mojstrski delavnici profesorjev Ljuba Ivančića in Nikole Reiserja. Med letoma 1986 in 1993 je živel in delal v New Yorku. V obdobju od leta 1999 do 2019 je poučeval na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu, kjer je leta 2018 opravil doktorat. V okviru samostojnih in skupinskih razstav razstavlja že vse od sredine sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Njegovo delo je predmet številnih strokovnih in kritičkih obravnav ter deležno številnih nagrad (med drugim Nagrade Vladimirja Nazorja leta 2014). Njegova dela najdemo v zasebnih in javnih zbirkah na Hrvaškem in v tujini. Živi in dela v Zagrebu.

Ljerka Šibenik se je rodila leta 1935 v Zagrebu. Leta 1962 je diplomirala na zagrebški Akademiji likovnih umetnosti. Med letoma 1962 in 1964 se je izpopolnjevala v mojstrski delavnici profesorja Krsta Hegedušića. Od leta 1975 do 2003 je vodila Galerijo Nova v Zagrebu, kjer je predstavljala mlade umetnike avantgardnih usmeritev kot tudi avtorje starejših generacij, katerih delo povezujemo z umetniško inovacijo. Ljerka Šibenik pripada drugi generaciji hrvaških avantgardnih umetnikov; med drugim se je posvečala raziskavam kompleksnih struktur in okolij (*Črni objekt 2*, 1968) ter obenem ustvarjala objekte intenzivnih barv in minimalističnih oblik (*Mini relief*, 1968).

Galerija Kranjčar

Snježana Ban, Nina Ivančić, Mihael Klanjčić, Damir Sokić, Ljerka Šibenik
ŽIVLJENJE DOBRO UGLAŠENIH OBLIK
17. 2.–22. 3. 2023

MMC KIBLA / KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor
Odpiralni čas: od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure, v soboto od 10. do 14. ure.

Snježana Ban, Nina Ivančić, Mihael Klanjčić, Damir Sokić, Ljerka Šibenik ŽIVLJENJE DOBRO UGLAŠENIH OBLIK

17. 2.–22. 3. 2023

MMC KIBLA / KiBela

Razstava Življenje uglašeni oblik – po izboru Galerije Kranjčar iz Zagreba – združuje v vizualno sožitje dela petih hrvaških umetnic in umetnikov različnih generacij. Ljerka Šibenik se je umetniško oblikovala v obdobju neposredno pred in po mitskem letu 1968, **Damir Sokić** in **Nina Ivančić** sta kot avtorja dozorela na prehodu iz sedemdesetih v osemdeseta prejšnjega stoletja, **Snježana Ban** ob koncu drugega desetletja tega stoletja in **Mihael Klanjčić** na samem začetku tretjega desetletja.

Razstavljenja dela imajo na prvi pogled povsem različne likovno-formalne in prostorsko-uprizoritvene značilnosti, še posebej, če upoštevamo dejstvo, da so risbe, stenski reliefi in prostostoječi objekti zastopani v enakih razmerjih. S klasičnim formalno-analitičnim pristopom pa nikakor ni mogoče – enako velja za toge medijske klasifikacije in definicije – ozavestiti kohezivne logike celotne razstavne postavitve. Vsako izmed razstavljenih del ima namreč jasen znak konstruktivnih refleksij, a nikakor ne na račun lastne poetične avre. Povezuje jih pravzaprav neverjeten domišljjski racionalizem njihovih avtoric in avtorjev.

Peterica umetniških govoric, različnih pristopov in uporabljenih materialov in medijev – risbo, sliko, skulpturo, instalacijo, akcijo – se bo z dinamičnim prepletom podob in objektov v galerijskem prostoru povezala v koherentno enoto, ki bo vsrkovala individualne vsebine in z njimi dihala skozi posamezne forme. Od črnobelega do barvnitega, od abstrakcije do konkretizacije, od angažiranosti do igrivosti nas vodijo dela, ki še vedno ohranjajo modernistična izhodišča, a se nadgrajujejo z aktualno sporočilnostjo, ki je lahko tako kritična kot ironična in podana v likovnem, družbenem ali v širšem kontekstu.

Snježana Ban

Umetnica zunaj postavi dve inštalaciji z imenom *Sporočila v steklenici (Poruke u boci)*. Gre za neke vrste kolaž, le da je prostorsko pogojen. Umetnica »stisne« kratke citate v, kot to nedvoumno sugerira sam naslov, steklenice z jasnimi aluzijami na pošiljanje sporočil po nekonvencionalnih morskimi poteh. Poslati sporočilo v steklenici pomeni odločiti se za izredno nezanesljiv način komunikacije s potencialno povsem neznanim prvim prejemnikom, pogosto pa odraža tudi romantično dejanje obupanca. Po drugi strani pa ima najdba sporočila v steklenici skoraj vedno mitično konotacijo in predstavlja zapeljiv potencialni uvod v prihajajočo pustolovščino. Tako kot če se nam nenadoma rodi kaka stimulatívna misel ali ideja, tako krožijo sporočila v steklenici po celotnem umetniškem obzorju. (Vanja Babić, iz predgovora razstave za projekt »Katamaran Art«, 2022, Galerija Kravata, Jelsa/Galerija umjetnina, Split, 2022)

Nina Ivančić

Ker ko enkrat poskusiš leteti ...

Že prvi prizori zračnega plovila, ki ga je Nina Ivančić predstavila leta 2006, so bili interpretirani kot »izpraznjeni znaki«, namreč kot predmetni prizori brez kakršnihkoli indikatorjev svoje prave narave. Praznina je pomenila, da obrisi nimajo polnila, da ne predstavljajo iluzije volumna dejanskega predmeta, in so podobni nedavno razstavljenim prizorom v Galeriji Kranjčar. Razpoznaven plastični znak kot splošno mesto, prikazi plovila in z njim povezani specifični jezikovni in verbalni ukazi so vključeni v isto prikazno polje z enako skrbjo glede položaja, simetrije in dimenzij. Vprašanje, ki se porodi ob novejših delih Nine Ivančić in ki ne potrebuje takojšnjega odgovora, je sledeče: ko se mimetični prikazi zreducirajo na nevtralno vizualno formulo s še bolj poudarjeno naklonjenostjo k simetriji, imenovani pa so natančno v tipološkem vrstnem redu – je to potem praznjenje pomena ali morda polnjenje? Če je želja »pomankanje«, potem je vprašanje »najdenega« sredstva – v umetnosti definirano z Duchampovim ozračjem ready made ali »evocirano« z ladjami ali letali kot »prevoznimi sredstvi« v interpretaciji Nine Ivančić – vprašanje o primarnosti prostorne in/ali časovne definicije »duhovnih potovanj«. Vprašanje se ne začne s kje ali kdaj, temveč kateri predmet po Duchampu ni ali ne more biti najden? Vprašanje ostaja enako odprto kot odločitev, ali želimo »prazno« poistovetiti s »transparentnim«. Odgovor je zato več kot preprost: vse izgubljeno, vse zeleno, vse predstavljivo ... Deset prikazov letala je zaključen cikel del te umetnice, ki ga avtorica prvič razstavlja v Galeriji Kranjčar. Niz risb z ogljem na belem papirju predstavlja – z ozirom na vse doslej povedano – celoto v zelo edinstvenem smislu. To posebno celovitost pa ne podpira le uveljavljeno načelo serialnosti. Diktat reda in premišljenosti vsakega posameznega dela se ne prenese le s ponavljanjem istovrstnih (a ne istih) motivov v enakih formatih (osemkrat vodoravno in dvakrat navpično), kar naše oči prepoznajo kot harmonično ponavljajočo se enotnost, saj dela zavzemajo in obvladujejo oz. prisvajajo prostor okoli njih, tako da postane sama razstava uravnotežena celota, ki odseva načela posameznih eksponatov. Z izbiro Leonardovih citatov in za razstavo »na novo interpretirane« Bellinijeve Vrline, torej renesančnih motivov v besedi in sliki, umetnica zaokroži razstavo kot celovit diskurz, ker doda delom lasten komentar, izraz nedvoumnega porekla – namreč iz umetnosti – o ožjem kontekstu svojih namenov: red, simetrija, ravnotežje, jasnost ... Nič ni zanemarjeno, nič pozabljeno, nič simulirano ali ironizirano, temveč premišljeno prisotno. Tukaj in zdaj. Transparentno. (Blaženka Perica, Galerija Kranjčar, Zagreb, november 2008)

Mihael Klanjčić

Kar Mihaela razlikuje od ostalih, hkrati pa je to na njem tudi najbolj zanimivo, je njegova sposobnost spojiti nespojljivo – njegov eklekticizem. Čeprav se eklekticizem včasih zdi zahteven, nedosleden ali nelogičen, je enako opazen v vseh Mihaelovih delih, ne le v materiji, temveč tudi v semiotiki imen, kar je paradoksalno avtorjeva konstanta in doslednost. Tako kot v 60. letih, ko je umetnost ob vplivih Warhola, Stelle, Newmana, Duchampa ter Reinhardta jasno pokazala, da je brezoblična: humana in neskončno raznolika, tako kot avtobiografske ali figurativne šole. Umetnost je, pa naj si to želimo ali ne, osebna. Oziroma kot je dejal Lawrence Alloway: sistem je tako človeški kot barvna lisa in to toliko bolj, če je lisa narejena rutinsko. (Tanja Škrgatić, iz predgovora razstave »Objekti«, Galerija SC, 2019)

Damir Sokić

Damir Sokić se v svojem ustvarjanju nenehno nanaša na obdobje, ko so pravi umetniki in intelektualci zavzemali pomembne položaje in prevzemali odgovornost; njihova etika ni imela kančka špekulativnosti, cenениh izjav ali brezsravnega karierizma. To je bilo obdobje drznih in svetovljanskih idej in projektov, kjer nosilci niso omahovali pri zadnjih korakih do končne realizacije. Korakih v utopijo. Veliko in kompleksno obdobje moderne – o njej teče tema – je že desetletja izključno stvar zgodovine. Ni več sodobna. Kdo bi si mislil, da je kaj takega lahko kompliment? Pa je lahko. Treba je samo pogledati Sokićeva dela, ki, to velja povedati takoj, niso klasično modernistična. Sokiću so namreč vsi anahronizmi tuji, tudi modernistični. Prave ideje

so tako večne in neuničljive, tako kot dejstvo, da imajo vse človeške stvaritve svoje mesto na časovnici zgodovine. Tradicijo lahko negiramo ali izzovemo, ne moremo pa imeti do nje odnosa, tudi podzavestnega ne. Hkrati je lahko tradicija v avtorjevih rokah močno in nevarno orožje, svojevrsten dvorezen meč: iz ene strani se odpira potencial za ustvarjanje vizualno kultiviranih in intelektualno večplastnih del, ki ustvarijo potenten dialog s konkretnimi umetniškimi artefakti ali idejami preteklosti, po drugi strani pa nam grozi s padcem v frivolnost, v osladen kič brez življenja, od koder ni povratka. (Vanja Babić, iz predgovora razstave »Umjetnik Damir Sokić izlaže Skladište Moderne«, Francoski paviljon, 2019)

Ljerka Šibenik

So umetniki, katerih ime je večje od njihovega dela in seveda umetniki, katerih delo preseže njihovo ime. Ljerka Šibenik nedvomno sodi v to drugo kategorijo. Njeno ime priključa asociacijo na le redko svetlo vlogo Hrvaške v umetnosti druge polovice prejšnjega stoletja (natančneje od 60. do 80. let). Po ekspresionističnih in jedkih informalističnih pričevanjih, polnih eksistencialnih in ostalih tesnob, je ona spregovorila s čisto in negovano kulturo plastične forme. Ljerka Šibenik je vsekakor odraščala v klimi internacionalne avantgarde, v tesni bližini gibanja Novih tendenc in je bila pomembna protagonistka nove senzibilnosti 60. let, celo do te mere, da jo eden njenih kolegov oklical za »voditeljico novega vala« (Ž. Koščević). Z ozirom na samo delo je to vodstvo razvidno, z ozirom na naravo umetnice pa ni ne programsko niti kričeče. Ljerka Šibenik je kot del scene vzpostavljala izhodišče za neko novo senzibilnost in snovala je dela, ki so odsevala radovednost: prikazuje eksperimentalno in negotovo odprtost. Nosilka te nove senzibilnosti je postala ravno s preizpraševanjem tistih prevzetih vrednot, brez katerih bi vse bilo zaman. Po besedah Ješe Denegrija slaven »kontekst« Ljerke Šibenik »privzema in naprej razvija po svoje.« Njena pot nas zato uči, kako smo lahko hkrati del časa, v katerem živimo, pa tudi v celoti v stiku z lastno senzibilnostjo. Pod okriljem tega novega likovnega razsvetljenja se je odprl prostor osebne, prostor notranje dinamičnosti del in raznolikosti; pot, ki implicira »visok nivo estetsko negovane plastične forme«, pa tudi »rabo emancipiranih jezikovnih in oblikovnih načel« (Ješa Denegri). »Radovedno preizpraševanje odnosov prostorske vrednosti barv, odnosa barve in oblike, oblike in prostora itd., ustvarjanje luminokinetičnih ambientov, slik-predmetov ... To je bil plod tihega, a vztrajnega in radovednega življenja.« (Ive Šimat Banov, iz članka »'Ljerka Šibenik' Ješe Denegrija. Monografija posvečena radu važne protagonistice nove osjetljivosti 60-ih«, Jutarnji list, 28. 10. 2019)

BIOGRAFIJE

Snježana Ban se je rodila leta 1980 v Zagrebu. Leta 2007 je pod mentorstvom profesorja Anteja Rašića diplomirala na oddelku za likovno pedagogiko na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu, leto kasneje pa iz modnega oblikovanja na zagrebški Tekstilno-tehnološki fakulteti. Leta 2019 je končala doktorski študij na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu. Od leta 2007 je zaposlena na tamkajšnjem oddelku za likovno pedagogiko. Do sedaj je pripravila deset samostojnih razstav ter razstavljala na številnih skupinskih razstavah na Hrvaškem in v tujini. Je avtorica knjige Dvom kot ustvarjalni potencial v sodobni umetnosti (2021), ki je izšla v založbi zagrebške Akademije likovnih umetnosti. Je prejemnica glavne nagrade na 28. Salonu mladih v Zagrebu in nagrade, ki jo podeljuje Erste Bank (2006).